

**NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE**

.....sz. napirendi pont

136-109/2009. ikt. sz.

Az előterjesztés törvényes:

dr. Barta László

JAVASLAT

**a Nógrád Megye Önkormányzata által fenntartott gyermekvédelmi intézmények
férőhelyeinek optimalizálására,
a felsőpetényi „Margaréta” Gyermekotthon kiváltásához szükséges intézkedések
előkészítésére**

Készült: a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2009. december 17-ei ülésére
Előkészítette: Almádi Katalin

Tisztelt Közgyűlés!

A testület a 123/2008. (XI.27.) Kgy. határozatában – a 2009. évi költségvetési koncepciójának meghatározásakor – döntött arról is, hogy a gyermekvédelem területén elő kell készíteni a Felsőpetényből történő „kivonulást”.

Ennek realizálása érdekében első lépésként a „Margaréta” Gyermekotthonnak helyet biztosító ingatlan hasznosítására nyilvános pályázat került kiírásra.

A 128/2008. (XI. 27.) Kgy. határozat felhatalmazást adott arra, hogy a közgyűlés 2009. februári ülésére – az ingatlan hasznosítását célzó, nyilvános pályázati kiírás eredményének függvényében – készítsem elő javaslatomat a „Margaréta” Gyermekotthon kiváltására.

Az ingatlan értékesítését célzó pályázati eljárás azonban az elidegenítés szándékának folyamatos hirdetése mellett sem hozott eredményt.

A közgyűlés 2009. márciusi ülésén a 16/2009. (III. 27.) Kgy. határozatban arra utasította a Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon (továbbiakban: EGYMI) és a Megyei Gyermekvédelmi Központ (továbbiakban: MEGYEK) igazgatóit, hogy keressenek megoldást – a kollégiumi elhelyezések kiváltása érdekében – a pásztói iskolához hosszabb távon kötődő, de aktuálisan a Szátoki Gyermekotthonban élő középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek számára. Határidőként a közgyűlés 2010. februári ülése volt nevesítve. E döntés mellett felhatalmazást kaptam arra, hogy mérjem fel a technikai lehetőségét – az EGYMI szátoki gyermekotthona főépületében – egy újabb gyermekotthoni lakóegység kialakításának.

Mindezek alapján az érintett intézmények vezetői – a hivatal illetékes szakembereivel közösen – 2009. novemberében felmérték az intézményekben ellátottak elhelyezési lehetőségeinek alternatíváit a meglévő férőhelyek tükrében. Mérlegelték az ágazati jogszabályok 2010. január 1-jével hatályba lépő új rendelkezéseinek várható hatásait a rendszerben élők számára (az utógondozói ellátottak tekintetében), továbbá azt, hogy milyen időtávon kell számolni a jelenleg a Szátoki Gyermekotthonban élők – tanköteles korú, vagy szociális intézményi elhelyezésre jogosultak – férőhelyigényével Szátokon, Pásztón vagy környékén, illetve egyéb ellátóhelyeken.

Ezen előzetes információk is szükségesek ahhoz, hogy a „Margaréta” Gyermekotthonnak a kiváltását mérlegelni lehessen.

Az igazgatók nyomatékosították, hogy mindkét intézményben a gyermekotthoni férőhelyek szinte teljes kihasználtsággal működnek, ezért kizárólag a jogszabályi változások érvényesítése, valamint a költségvetési keretek (ezen belül a normatív támogatások) szűkülése miatt működnek közre a strukturális változásokban, alapvető szempontként megfogalmazva a gyermekek kényszerű „mozgatásának” minimalizálását.

A MEGYEK igazgatója jelezte továbbá, hogy bár a felsőpetényi környezet sem volt optimális egy viszonylag nagy létszámú gyermekotthon számára, Szátok hasonlóan „ingerszegény” környezetet fog jelenteni az oda költöző gyermekeknek, emellett innen is csak utaztatással lehet az oktatási intézményeket elérni.

A szátoki intézmény esetén előnyt jelent, hogy a településen régi hagyománya van a gyermekvédelmi ellátásnak, a település befogadta a „rendszerbe utalt” gyermekeket.

Az intézmények kimutatást készítettek az érintett szakmai egységben ellátott gyermekekről, fiatal felnőttekről, részletezve tankötelezettségüket, osztályfokukat, értelmi státuszukat (ép értelmű, enyhe vagy középsúlyos értelmi fogyatékos), testvérkapcsolataikat, áttekintették, hogy gyermekvédelmi státuszuk szerint meddig maradhatnak az ellátórendszerben.

I. Megállapítást nyert, hogy a Szátoki Gyermekotthonban ellátott **39 fő** közül tartósan 26 gyermek és fiatal felnőtt gondozásáról kell gondoskodni. Az ellátottak többsége (30 fő) nagykorú, vagy a közeljövőben nagykorúvá, így utógondozói ellátásra jogosulttá válik. Az ellátottak közül 10 fő iskoláztatása Pásztón történik (a kollégium igénybevételével).

A gyermekotthonban élők közül **7 középsúlyos értelmi fogyatékos** (utógondozói ellátott) érintett abban, hogy elhelyezhetők lennének a *szociális bentlakásos intézményeinkben*, amennyiben gondnokuk kéri ezt, illetve lenne szabad férőhely.

Ezen információk ismeretében kerültek összevetésre összintézményi szinten azon gyermekvédelmi férőhelyek, amelyek hosszabb távon a fogyatékos gyermekek ellátását biztosíthatják.

A Pásztói Gyermekotthon enyhe fokban sérültek számára 2x10 férőhellyel, a középsúlyos értelmi fogyatékosok részére a Szátok, Kossuth út 70. szám alatt kialakított gyermekotthon 2x8 férőhellyel rendelkezik, a balassagyarmati külső férőhely 8 fiatal felnőtt számára nyújthat szállást. Amennyiben az EGYMI-ben tanulók részére ezen férőhelyek rendelkezésre állnak, abban az esetben – az igazgató asszony szerint – az elhelyezés nem jelenthet gondot, mert mind a középsúlyos, mind az enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos tanulók számára különleges ellátást kell biztosítani, így a működési engedélyek módosítása nélkül lehet a rendelkezésre álló férőhelyeket optimalizálni.

<i>Intézmény megnevezése</i>	<i>Férőhely</i>	<i>Jelenlegi ellátottak, igénylők száma</i>
EGYMI Pásztói Gyermekotthon	20	20
Szátok, Kossuth út 70.	16	26 (Pásztón tanul 10,
Külső férőhely	8	Balassagyarmaton 14-16 fő)
Összesen	44	46

II. Amennyiben tehát a szociális intézményi elhelyezésre jogosultakat az intézményeink (Bercel, Diósjenő, Ludányhalászi) fogadni tudják, abban az esetben a Szátoki Gyermekotthon (Szátok, Kossuth út 106-108. szám alatti) egységében lévő 2x10=20 férőhely felszabadulna a Margaréta Gyermekotthon számára.

Tekintettel arra, hogy a Margaréta Gyermekotthon 3x12=36 férőhellyel – jelenleg 100%-os kihasználtsággal – működik, ezért szükséges lenne a szátoki, korábban kollégiumként használt emeleti épületrészben egy újabb gyermekotthoni egység kialakítása. (Új működési engedély kiadását kellene kezdeményezni, az elhelyezési feltételekben, szakalkalmazotti létszámban és képesítésben 100%-ban megfelelve a normatív követelményeknek.)

Amennyiben a testület felhatalmaz a felsőpetényi ingatlanból való kiköltözés előkészítésére, a kidolgozandó szakmai programhoz a következők ismerete lenne szükséges:

- A szátoki (eddig) kollégiumi férőhelyeken kialakítható-e egy újabb 12 férőhelyes gyermekotthoni egység (12 m²/fő lakóterülettel)?
- Mi lenne ezen beruházásnak a költségvonzata?
- A Szátoki Gyermekotthon (Kossuth út 106-108. szám alatti) jelenleg 2x10 férőhelyes egységei – alapterületüket tekintve – alkalmasak-e 2x12 gyermek ellátására?
- A Szátoki Gyermekotthon (Kossuth út 70. szám alatti) jelenleg 2x8 férőhelyes egységei - alapterületüket tekintve - alkalmasak-e 2x10 gyermek befogadására?
- Az ágazati jogszabályok szerint a Regionális Szociális és Gyámhivatal véleményét előzetesen ki kell kérni a működési engedélyeket érintő tervezett változások miatt. [A

gyermekesek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 104. §-a alapján.]

III. Azonnali intézkedés szükséges az utógondozói ellátást érintő jogszabályi és pénzügyi változások miatt. Amennyiben a fiatal felnőttek utógondozói ellátását a szociális és gyámhivatal „létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja” jogcímen rendelte el, a 2010. évtől már a költségvetési törvénytervezetben szereplő, csökkentett normatívának is csupán a 80%-ára leszünk jogosultak. 2011. márciustól viszont ezek a fiatalok – a korábbi 24 életév helyett – 21 éves korukig lesznek jogosultak az ellátásra. A Szátoki Gyermekotthonban jelentős számban ezen a jogcímen kerülnek elhelyezésre a közép súlyos értelmi fogyatékos fiatalok, holott jogosultak lennének a szociális intézményi elhelyezésre is. Mindenképpen indokolt tehát „motiválni” a törvényes képviselőket, hogy kezdeményezzék gondnokoltjaik számára a szociális intézményi ellátás igénybe vételét.

A fenntartó számára egyrészt a magasabb normatíva miatt lenne ez kedvezőbb, továbbá amiatt, hogy a bentlakásos intézményekben a jövedelem 80%-a vehető figyelembe a személyi térítési díj megállapítása során, szemben a gyermekvédelemben érvényesülő 30%-kal. A megoldás szakmailag is támogatandó, mert jelenleg ezen fiatalok nem tanulnak, nem dolgoznak, míg szociális intézményeinkben – a teljes körű ellátás mellett – szervezett, munkajellegű foglalkoztatás folyik, vagy állapotuk függvényében rehabilitációs férőhelyeken készítik fel őket az önálló életre.

IV. Vita alakult ki a két intézmény vezetése között a tati lakásotthonnak a pásztói intézményhez történő csatolásáról, amelynek egyébként előnye lenne, hogy:

- az EGYMI-ben tanuló, de a Szátoki Gyermekotthonban élők közelebb nyernének elhelyezést iskolájukhoz, ezáltal kollégiumi férőhelyek szabadulnának fel; a gyermekek utaztatása nem jelentene problémát;
- a gyermekotthon kapacitása (férőhelyek, szakalkalmazottak) nemcsak a hétvégén lenne kihasználtság.

Hátránya lenne viszont, hogy egy újabb egységet kellene rendszerbe állítani a jelenleg Taron élő gyermekvédelmi ellátottak részére (pl. Ludányhalásziiban, vagy a volt „Kisbence” Lakásotthon újbóli feltöltésével), melynek költségvonzatai szintén nem ismertek.

Az előnyök-hátrányok mérlegelése után közös álláspont az, hogy nem célszerű a csere.

V. Felvetődött az EGYMI pásztói kollégiumában egy harmadik gyermekotthoni egység kialakításának lehetősége is, mely elvetésre került a kollégiumi férőhelyek iránti, hosszabb távon prognosztizálható nagy igény miatt. (Jelenleg is teljes kihasználtság mellett működik.)

Intézkedési javaslatok:

- fel kell mérni a szátoki főépületben egy új egység kialakításának lehetőségeit és annak költségvonzatát;
- át kell tekinteni, hogy a jelenleg adott alapterületek mennyire alkalmasak nagyobb férőhelyszám biztosítására (mind a szátoki főépületben, mind a Kossuth út 70. szám alatt);
- mindezek ismeretében – a hatályos jogszabályok szerint – véleményeztetni kell a regionális szociális és gyámhivatallal a tervezett struktúra- és feladat-változásokat;
- meg kell keresni a gyámhivatalokat az utógondozói ellátásban részesülők státuszának, az ellátás jogcímének felülvizsgálata érdekében, lehetőség szerint az érintetteknek a bentlakásos szociális intézmények felé orientálásával.

Mindezek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést a határozati javaslat elfogadására.

HATÁROZATI JAVASLAT

a Nógrád Megyei Önkormányzat által fenntartott gyermekvédelmi intézmények férőhelyeinek optimalizálása, a felsőpetényi „Margaréta” Gyermekotthon kiváltásához szükséges intézkedések előkészítése

- 1) A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése utasítja elnökét, hogy a következők szerint tegyen intézkedéseket a felsőpetényi „Margaréta” Gyermekotthon épületének kiváltása érdekében:
 - a) gondoskodjon annak felméréséről, hogy a Szátoki Gyermekotthon Szátok, Kossuth út 106-108. szám alatti épületének un. kollégiumi része – alapterületét, műszaki adottságait tekintve – alkalmas-e egy újabb 12 férőhelyes „normál” gyermekotthoni egységi funkcióra, illetve készüljön kimutatás ezen átalakítás költségvonzatára;
 - b) mutassa ki – a jelenlegi adott alapterületeket tekintve –, hogy az a) pontban nevesített épületben működő 10-10 férőhelyes gyermekotthoni egységek alkalmasak-e 12 férőhelyes gyermekotthoni funkcióra, továbbá a Szátok, Kossuth út 70. szám alatti 8-8 férőhelyes gyermekotthoni egységek alkalmasak-e férőhelybővítéssel 10-10 férőhelyes gyermekotthoni funkció ellátására, illetve milyen feltételekkel alkalmasak erre;
 - c) az a) és b) pontban nevesített információk birtokában – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdés i) pontja szerint – kérje ki az illetékes gyámhivatal véleményét a gyermekvédelmi intézmények működését érintő fenntartói döntés meghozatala előtt.

Határidő: 2010. január 30., illetve szöveg szerint

Felelős: Becsó Zsolt, a közgyűlés elnöke

- 2) A testület utasítja a Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon és a Megyei Gyermekvédelmi Központ igazgatóit, hogy az utógondozói ellátásban részesülők státuszának, az ellátás jogcímének felülvizsgálata érdekében tegyék meg a gyámhivatalok felé a szükséges intézkedéseket. Lehetőség szerint járjanak el abban, hogy a bentlakásos szociális intézményi ellátásra is jogosult fogyatékkal élő fiatal felnőttek státusza ennek megfelelően kerüljön módosításra.

Határidő: azonnal

Felelős: Koós Istvánné, igazgató

Fülöpné Gálik Erika, igazgató

- 3) A közgyűlés utasítja elnökét, hogy az előző pontokban jelzett információk birtokában a testület 2010. februári ülésére terjessze be javaslatát a gyermekvédelmi szakmai egységek struktúrájának és funkciójának módosítására, a felsőpetényi ingatlanok a gyermekvédelmi ellátórendszerből történő kivonására.

Határidő: szöveg szerint

Felelős: Becsó Zsolt, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2009. november 26.

Becsó Zsolt